

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 680/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen yrittäjien työmarkkinatuen jatkamisesta nykyisessä koronatilanteessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 680/2021 vp:

Aikooko hallitus tarkastella nopealla aikataululla yrittäjien työmarkkinatuen jatkamista,

näkeekö hallitus ajankohtaisen tilanteen ja rajoitusten mahdollistavan yritysten normaalin toiminnan ja

miten hallitus aikoo tukea yrityksiä koronapandemiatilanteen huonontuessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronapandemia on Suomessa edelleen aktiivinen ja tartuntojen määrät ovat lisääntyneet. Rokotekattavuuden kasvun ja koronapassin käytön laajentumisen ansiosta yhteiskunnan avautuminen on kuitenkin tullut mahdolliseksi. Tämä vahvistaa talouden ja yritysten toiminta- ja kasvuedellytyksiä. Virusvarianttien leviäminen aiheuttaa kuitenkin uutta epävarmuutta. Arvioitaessa erilaisien tukien tarvetta tulee ottaa huomioon myös korkeasuhdanne ja työvoiman kysynnän kasvu.

Julkiset tuet vaikuttavat markkinamekanismin toimintaan ja voivat heikentää talouden tehokkuutta. Pandemian aikana maksetut tuet ovat kuitenkin olleet lyhytkestoisia ja väliaikaisina tarpeen ja perusteltuja, kun julkinen valta on joutunut pandemian takia rajoittamaan yritysten toimintaa.

Rajoitusten purkamisen jälkeen tuille ei ole enää ollut erityistä perustetta. Tilanne on muuttunut marraskuun 2021 aikana uudelleen ja tiettyjä rajoituksia kokoontumisiin on jouduttu tekemään. Koronapassi on kuitenkin mahdollistanut esimerkiksi ravintoloiden aukiolon ja asiakkaiden sisäänkäsyn normaalisti.

Mitä nopeammin palataan normaaliajan valtiontukisääntöihin, sitä parempi se on talouskasvun kannalta pitkällä aikavälillä. Uhkana on, että kasvun perustana oleva tuottavuus heikentyy. Tähän voi olla osasyynä liika ja liian löysä julkisen rahoituksen saatavuus, mikä johtaa resurssien kohdentumiseen tehottomasti. Tämä on erityisen selvää nykyisessä tilanteessa, jossa osaajapula

hillitsee talouden kasvua ja erityisesti vähentää investointeja ja työllistymistä. Työvoimapula on osin seurausta puutteista työvoiman liikkuvuudessa ja työmarkkinoiden toiminnassa.

Yrityksille maksettavan kustannustuen viidettä vaihetta koskeva lainmuutos tuli voimaan 15.12.2021, ja valtiokonttori aloittaa tukihakemusten käsittelyn joulukuun loppupuolella. Tuen hakuaika jatkuu helmikuuhun 2022. Myönnettävän kustannustuen konsernikohtainen enimmäismäärä on 2,3 miljoonaa euroa ja yksittäisen yrityksen enimmäismäärä miljoona euroa. Tuki kohdistuu erityisesti pandemiasta kärsineille matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-aloille sekä yrityksille, jotka ovat erityisesti olleet julkisen vallan rajoitustoimien kohteina.

Aiempaan verrattuna kustannustuen kohteet on määritelty tarkemmin. Tällä pyritään tuen parempaan kohdentumiseen juuri eniten pandemiasta ja rajoitustoimista kärsineisiin toimialoihin. Näille toimialoille on tyypillistä, että ihmisiä kohdataan liiketiloissa. Lisäksi näiden toimialojen avuksi on otettu käyttöön koronapassi. Sen odotetaan vähentävän osaltaan tuen tarvetta.

Hallitus ei tällä hetkellä valmistele työttömyysturvalakiin muutosta, jolla yrittäjien väliaikaista työmarkkinatukioikeutta jatkettaisiin. Yrittäjien työmarkkinatuen ja muiden työttömyysturvaan liittyvien koronapoikkeusten jatkamisen tarkastelu voi kuitenkin tulla ajankohtaiseksi, jos pandemiatilanne heikkenee entisestään ja Suomessa joudutaan esimerkiksi ottamaan uudelleen käyttöön merkittäviä rajoituksia.

Jos työmarkkinatukea väliaikaisen säännöksen perusteella saaneella yrittäjällä ei ole edellytyksiä jatkaa yritystoimintaansa, on hänellä mahdollisuus lopettaa yritystoiminta kokonaan ja saada muiden edellytysten täytyessä ansio- tai peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea työttömyysturvalain toistaiseksi voimassa olevien säännösten perusteella.

Helsingissä 17.12.2021

Työministeri Tuula Haatainen